

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.2.2011
KOM(2011) 78 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

Översyn av småföretagsakten för Europa

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

Översyn av småföretagsakten för Europa

1. INLEDNING

Småföretagsakten för Europa¹ ger en övergripande politisk ram för små och medelstora företag (nedan också kallade *företagen*), främjar entreprenörskap och förankrar principen tänk småskaligt först inom lagstiftning och politiskt beslutsfattande för att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft.

Småföretagsakten bygger på tio principer och flera konkreta politiska åtgärder och lagstiftningsåtgärder för att genomföra principerna. Både kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att undanröja de hinder som bromsar de små och medelstora företagens förmåga att växa och skapa arbetstillfällen. I detta meddelande lämnas en redogörelse av genomförandet av småföretagsakten och en bedömning görs av företagens nya behov där de, under rådande ekonomiska omständigheter, finner det allt svårare att få finansiering och tillträde till marknaderna. Småföretagsakten ska bidra till att uppnå de ambitiösa målsättningarna i kommissionens nya reformprogram, Europa 2020-strategin², enligt vilken flera åtgärder relaterade till små och medelstora företag redan har beskrivits i flaggskeppsinitiativen. I den årliga tillväxtöversikt³ som kommissionen lade fram i januari 2011 dras slutsatsen att för att Europa 2020-strategin ska få resultat krävs, utöver finanspolitisk konsolidering, proaktiva politiska åtgärder för att driva på tillväxten i EU, inklusive åtgärder för att förbättra förutsättningarna för industrin och näringslivet, särskilt för de små och medelstora företagen. Genom kommissionens meddelande *På väg mot en inre marknadsakt* inleddes en debatt om nyckelåtgärder som ska antas för att ge nya impulser till den inre marknaden, inklusive initiativ för att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft.

I denna översyn ges en sammanfattning av de framsteg som gjorts under småföretagsaktens två första år, nya åtgärder presenteras för att hantera de utmaningar till följd av den ekonomiska krisen som olika aktörer lämnat redogörelser om och föreslag lämnas om olika sätt att anamma och genomföra småföretagsakten, där de olika aktörerna spelar en klart definierad roll och näringslivsorganisationerna är med i första ledet. Man bör samtidigt komma ihåg att varje företag som ingår i kategorin små och medelstora företag är olika: de varierar i storlek, verksamhetsområde och rättslig form, vilket kräver att de politiska beslutsfattarna anpassar sina beslut till dessa olikheter. Översynen tar också upp kommissionens åtagande att fortsätta att genomföra småföretagsakten samtidigt som medlemsstaterna uppmanas att uppfylla sin del.

¹ Kommissionens meddelande *Tänk småskaligt först – En Small Business Act för Europa*, KOM(2008) 394 slutlig.

² http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

³ KOM(2011) 11 slutlig.

2. GENOMFÖRANDET AV SMÅFÖRETAGSAKTEN GÅR STADIGT FRAMÅT MEN MER BEHÖVER GÖRAS

Småföretagsakten baseras på tio huvudprinciper och ett antal konkreta åtgärder som till fullo godkändes av Europeiska rådet i december 2008. Både Europeiska kommissionen och medlemsstaterna åtog sig att fastställa nödvändiga åtgärder för att förbättra regelsystemet, administrationen och företagsklimatet samt stödja de europeiska små och medelstora företagen. Fokus låg, och fortsätter att ligga, på följande tre områden: säkerställa tillgången till finansiering, helt och fullt utnyttja den inre marknaden och smart lagstiftning.

En första rapport om kommissionens och medlemsstaternas åtgärder för att genomföra småföretagsakten offentliggjordes i december 2009⁴. Detta avsnitt bygger på dessa resultat och i det bedöms hur och i vilken utsträckning EU och medlemsstaterna har genomfört småföretagsakten.

1.1. Framsteg som gjorts av Europeiska kommissionen

Ett steg framåt vad gäller att förbättra företagsmiljön

Alla lagstiftningsinitiativ som anges i småföretagsakten har antagits, med undantag av en förordning om en Europabolagsordning, som fortfarande diskuteras i rådet. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att anta den utan dröjsmål för att minska de administrativa bördorna i samband med gränsöverskridande handel. Direktivet om elektronisk fakturering som rådet antog under 2010 ger fördelar, eftersom det gör det möjligt att sända elektronisk fakturering på lika villkor som fakturering i pappersform. Företag med en lägre omsättning än två miljoner euro kan gynnas av en fakultativ ordning baserad på redovisning enligt kontantmetoden som gör det möjligt för dem att uppskjuta mervärdesskatteredovisningen till dess att kunderna har betalat dem⁵. Direktivet för att motverka sena betalningar som rådet antog i januari 2011 kräver att offentliga myndigheter betalar inom 30 dagar och inför en övre gräns på 60 dagar för betalningar mellan företag, om de inte uttryckligen kommer överens om något annat och om det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären⁶. Medlemsstaterna uppmanas att genomföra direktivet utan dröjsmål. Kommissionen har dessutom börjat använda ett test för små och medelstora företag i sina konsekvensbedömningar.

Utökad roll för EU när det gäller tillgång till finansiering

För att förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering fortsätter de finansiella instrumenten inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation att underlätta riskkapitalinvesteringar och att ge lånegarantier till små och medelstora företag. Mikroföretagen utgör 90 % av de över 100 000 små och medelstora företag som hittills har gynnats av de finansiella instrumenten inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation. Ytterligare 200 000 små och medelstora företag förväntas utnyttja de finansiella instrumenten fram till 2013. I genomsnitt skapar varje företag som beviljas en lånegaranti inom EU 1,2 arbetstillfällen⁷. Kommissionen har också inrättat ett fast finansieringsforum för företagen som för samman företrädare för små och medelstora företag, banker,

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_en.pdf

⁵ I kommissionens grönbok om mervärdesskattens framtid ingår ett särskilt avsnitt om små och medelstora företag.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm

⁷ SEK(2005)0433 slutlig, bilaga till KOM(2005)121 slutlig.

marknadsoperatörer och andra finansinstitut, inklusive Europeiska investeringsbanken, för att hantera de olika praktiska hinder som små och medelstora företag stöter på när de försöker få lån. Vidare förlängdes de tillfälliga rambestämmelserna för statligt stöd som gör det möjligt för företagen att delvis få ytterligare stöd fram till slutet av 2011⁸.

Tillträde till marknaderna förbättras, särskilt vad gäller offentlig upphandling

Både kommissionen och de europeiska standardiseringsorganen har gjort goda framsteg när det gäller att främja de små och medelstora företagens tillgång till utveckling och tillämpning av standarder. Med ekonomiskt stöd från kommissionen hjälper ett antal experter som företräder de små och medelstora företagens intressen till att få europeiska standarder att fungera bättre för företagen samtidigt som de europeiska standardiseringsorganisationerna börjar underlätta företagens tillgång till standarder, t.ex. genom att inrätta hjälpcentraler och portaler för små och medelstora företag.

Vad gäller offentlig upphandling tyder en undersökning som kommissionen nyligen låtit genomföra på att företagen nu har färre administrativa bördor i samband med offentlig upphandling och att de ges ökade möjligheter till gemensamma anbud. Under perioden 2006–2008 säkerställde de 33 % av det totala värdet av upphandlingen över gränsvärdena i EU:s direktiv, medan deras totala andel av ekonomin, beräknad utifrån deras samlade omsättning, uppgår till 52 %⁹.

I november 2010 öppnade kommissionen ett EU-center för små och medelstora företag i Kina som tillhandahåller information, rådgivning, utbildning och kontaktskapande möjligheter för europeiska små och medelstora företag som vill exportera till eller investera på den asiatiska marknaden.

Entreprenörskap ingår i den nya innovationspolitiken

Den europeiska veckan för små och medelstora företag fortsatte att fungera som en alleuropeisk plattform med över 1 500 evenemang och 3 miljoner deltagare¹⁰. Den kommer att fortsätta att genomföras under 2011 och därefter. Programmet Erasmus för unga entreprenörer, som lanserades 2009, erbjuder utbildning på arbetsplatsen till blivande och nya entreprenörer i syfte att främja gränsöverskridande nätverks- och affärssamarbete med erfarna entreprenörer. Sist men inte minst ingår cirka 250 framgångsrika kvinnliga entreprenörer i det europeiska nätverket för ambassadörer för kvinnors företagande som kommissionen inrättade 2009 för att inspirera fler kvinnor att bli entreprenörer¹¹.

Kommissionen har satt entreprenörer och små och medelstora företag i centrum för sin innovations- och forskningspolitik¹². Syftet är att undanröja resterande hinder för att få ut idéer på marknaden och främja entreprenörstänkande bland studenter och forskare. Förslaget inkluderar nya finansiella instrument för nystartade företag och snabbväxande företag som expanderar inom EU och på de globala marknaderna (t.ex. vad gäller lån, riskkapital och finansieringsinstrument för riskdelning), ytterligare förenkling av EU:s forsknings- och

⁸ Kommissionens meddelande: *Tillfällig ram för statliga stödåtgärder för att främja tillgången till finansiering i den aktuella finansiella och ekonomiska krisen*, EUT C 6, 11.1.2011, s. 5.

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm

¹⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/>

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm

¹² Flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin: *Innovationsunionen* antogs av kommissionen i oktober 2010.

innovationsprogram, immateriella rättigheter till överkomliga priser och strategisk användning av upphandlingsbudgetar. Kommissionen har också för avsikt att stödja internationellt konkurrenskraftiga kluster, som för samman stora företag och små och medelstora företag, universitet, forskningscentrum, forskare och praktiker för att utbyta kunskaper och idéer.

Sammanhållningsprogrammen¹³ och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)¹⁴ är båda viktiga för att omsätta småföretagsaktens prioriteringar i praktisk handling samtidigt som de ser till att EU:s, medlemsstaternas och regionernas stöd kompletterar varandra. Ytterligare investeringar bör uppmuntra regionerna att hitta särskilda nischer på innovationsområdet som baserar sig på strategier för smart specialisering.

1.2. Utveckling i medlemsstaterna

Utvecklingen för att förbättra affärsklimatet går långsamt

Alla medlemsstaterna anser att det är viktigt att småföretagsakten genomförs snabbt, men de strategier som har antagits och de resultat som har uppnåtts varierar kraftigt mellan dem¹⁵. De flesta medlemsstaterna har antagit nationella mål för att minska de administrativa bördorna, men alla har inte lyckats minska dem. Bara ett fåtal medlemsstater har infört ett test för små och medelstora företag i sina nationella beslutsförfaranden (Belgien, Danmark, Finland, Tyskland, Polen, Slovenien, Sverige och Storbritannien).

Tillgången till finansiering har förbättrats men avgörs av medlemsstaterna

De flesta medlemsstater har, som ett svar på den ekonomiska och finansiella krisen, antagit åtgärder för att öka företagets tillgång till finansiering, särskilt banklån, genom förmånliga efterställda lån, lånegarantisystem eller mikrokreditprogram. Sex medlemsstater (Belgien, Ungern, Frankrike, Tyskland, Irland och på senare tid Finland) har inrättat en så kallad kreditombudsman. Eftersom tillgången till finansiering till största delen avgörs av medlemsstaterna krävs ett kraftfullare tillvägagångssätt.

Tillträde till marknaderna förbättras när medlemsstaterna inför innovativa upphandlingsförfaranden och e-förvaltning

Flera regeringar stödjer en internationalisering av de små och medelstora företagen, t.ex. genom ekonomiskt stöd för att främja exporten, strategier för marknadstillträde och deltagande i handelsmässor (Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Frankrike, Tyskland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Spanien, Sverige och Storbritannien). Vissa länder (t.ex. Danmark och Slovenien) inriktar sig på företag med hög tillväxt som vill internationalisera sig. Vissa andra har inrättat nya exportfrämjande organ (Luxemburg) eller nya stödprogram (Ungern). Ett mentorskapsprogram genom vilket stora företag stödjer små och medelstora företags internationalisering håller också på att provas (Frankrike).

¹³ Meddelande från kommissionen – *Hur regionalpolitiken kan bidra till smart tillväxt i Europa 2020*, KOM(2010) 553.

¹⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm och http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_en.htm

¹⁵ Exempel på medlemsstaternas åtgärder att genomföra småföretagsakten ingår i bilagan.

Bara ett fåtal länder har börjat marknadsföra en europeisk kodex för bästa praxis för att underlätta små och medelstora företags tillträde till offentlig upphandling (t.ex. Österrike, Cypern, Frankrike, Tyskland, Ungern, Irland, Litauen, Polen, Portugal, Sverige och Storbritannien). Den vanligaste åtgärden till förmån för små och medelstora företag på detta område är att dela upp anbudet i olika delar och att underlätta tillgång till information genom centraliserade webbsidor, interaktiva webbsidor och annan utveckling av e-upphandling.

Vissa medlemsstater har utvecklat nya modeller för att främja samarbetet mellan företag (t.ex. Italien med affärsnätverk och Tyskland med klusternätverk).

För att stödja entreprenörskap under de rådande svåra ekonomiska förhållandena måste medlemsstaterna öka sina insatser för att förenkla konkursförfarandena

Inga framsteg kan rapporteras på området förenkling av konkursförfarandena. Bara fem medlemsstater (Belgien, Finland, Irland, Spanien och Storbritannien) följer rekommendationen om att alla rättsliga förfaranden för att avveckla ett företag ska vara avslutade inom ett år vid konkurser där det inte rör sig om bedrägeri. Det är samma situation som under 2009 och 2008.

Medlemsstaterna gör även goda framsteg vad gäller att göra det billigare och snabbare att starta företag. Den genomsnittliga tiden och kostnaden för att starta ett privat aktiebolag under 2010 var sju dagar (12 dagar 2007) till en kostnad av 399 euro (485 euro 2007)¹⁶.

1.3. Behov av ytterligare åtgärder

- Mycket har uppnåtts sedan småföretagsakten antogs. Kommissionen har uppfyllt sina förpliktelser och genomfört merparten av de utlovade åtgärderna. Medlemsstaterna uppvisar ett mer ojämnt resultat. För att småföretagsakten ska nå sitt mål om en ekonomisk politik som fungerar bättre för små och medelstora företag är det viktigt att säkra att de åtgärder som EU och medlemsstaterna förbundit sig att vidta när akten antogs genomförs fullt ut. Samtidigt har många förändringar vad gäller de ekonomiska förhållandena skett och nya utmaningar har dykt upp. För att politiken för små och medelstora företag ska fungera på ett korrekt sätt under rådande förhållanden är det avgörande att den utvecklas vidare.
- Utifrån denna grund föreslås i översynen av småföretagsakten en uppsättning nya åtgärder för att svara på utmaningarna till följd av den **ekonomiska krisen** och utveckla befintliga åtgärder ytterligare i enlighet med **Europa 2020-strategin** på följande områden:
 - Omsätta smart lagstiftning i praktiken för europeiska små och medelstora företag.
 - Ägna särskild uppmärksamhet åt små och medelstora företags finansieringsbehov.
 - Införa en omfattande strategi för att öka små och medelstora företags tillträde till marknaderna.
 - Hjälpa små och medelstora företag att bidra till en resurseffektiv ekonomi.
 - Främja entreprenörskap, nya arbetstillfällen och tillväxt för alla.

¹⁶

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm

Dessa åtgärder kommer bara att få genomslag om de baseras på en stark politik till förmån för små och medelstora företag. Olika sätt att förbättra denna föreslås i översynen av småföretagsakten, där en klar roll definieras för aktörerna.

3. NYA IMPULSER TILL SMÅFÖRETAGSAKTEN

3.1. Smart lagstiftning måste omsättas i praktiken för europeiska små och medelstora företag

Genomförandet av principen tänka småskaligt först fortsätter att vara den centrala principen i småföretagsakten. Den innebär en förenkling av de lagstadgade och administrativa villkoren för företagens verksamhet, särskilt genom att utforma regler utifrån dessa villkor, inklusive engångsprincipen eller genom att använda instrument som e-förvaltning och modeller med en enda kontaktpunkt. Även om både kommissionen och medlemsstaterna i allt större utsträckning har gjort insatser för att genomföra principen finns det fortfarande utrymme för att den mer systematiskt ska tillämpas utifrån EU:s agenda för smart lagstiftning¹⁷.

Kommissionen kommer att ytterligare stärka tillämpningen av testet för små och medelstora företag i sina konsekvensbedömningar för att säkerställa att konsekvenserna för små och medelstora företag noga analyseras och att hänsyn tas till dessa i all relevant lagstiftning och i alla politiska förslag, och när så är möjligt och rimligt, med tydliga uppgifter om de kvantifierade effekterna för små och medelstora företag. Samtidigt som kommissionen utför en konkurrensanalys av sina förslag kommer den att analysera europeiska företags, och särskilt små och medelstora företags, förmåga att konkurrera på EU-marknaderna och utomlands. Vidare behöver skillnaderna mellan mikroföretag respektive små och medelstora företag erkännas och beaktas när testet för små och medelstora företag tillämpas och, när så är lämpligt, särskilda åtgärder som nedsatta avgifter eller förenklade rapporteringsskyldigheter övervägas. När medlemsstaterna ges möjlighet att genomföra dessa typer av åtgärder bör de utnyttja dem. Medlemsstaterna bör samtidigt inte ställa högre krav än vad som anges i EU:s lagstiftning när direktiven införlivas i nationell lagstiftning. Kommissionen bekräftar att den är redo att bistå medlemsstaterna med denna uppgift.

För att säkerställa att regelverket är ändamålsenligt och identifiera lagstiftningens kumulativa effekter kommer kommissionen att tillämpa kontroller av ändamålsenligheten för den befintliga lagstiftningen genom vilken utvärderingar av delar av en lagstiftning kompletteras med ett mer heltäckande tillvägagångssätt. Det kommer att bidra till att identifiera inkonsekvenser och föråldrade eller ineffektiva åtgärder och kommer att minska bördan ytterligare för företagen, inklusive de som arbetar inom de icke-industriella branscherna som inom området handel eller hantverk. Detta tillvägagångssätt håller för närvarande på att utvecklas inom tjänsteområdet för att testa hur den inre marknaden för tjänster fungerar, särskilt ur de små och medelstora företagens synvinkel¹⁸.

Förenkling är ett viktigt mål. Senast i oktober 2011 ska kommissionen förenkla kraven på insyn och rapportering för mindre börsnoterade företag. Vidare håller kommissionen på att analysera hur revisionskraven för småföretag ska kunna förenklas som en uppföljning av grönboken om revisionspolitik¹⁹.

¹⁷ Meddelande om smart lagstiftning inom EU, KOM(2010) 543.

¹⁸ KOM(2011) 20.

¹⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm

En nära inblandning av aktörerna är viktig vid utvecklingen av EU:s politik för små och medelstora företag. Beslutet att förlänga perioden för kommissionens offentliga samråd från åtta till tolv veckor från och med 2012 bör ge aktörerna mer tid att samråda med sina medlemmar och befästa sina ståndpunkter om initiativ som är relevanta för företagen. *Enterprise Europe Networks* gjorde en översyn av SME-panelernas kompletterande feedback från etablerade företrädare för små och medelstora företag på nationell nivå och EU-nivå.

Insatser för att få myndigheterna att ta hänsyn till företagens behov behöver stärkas, särskilt genom att öka användningen av e-förvaltning. I handlingsplanen för e-förvaltning²⁰ anges ett brett utbud av åtgärder som kommer att göra det möjligt för små och medelstora företag att ägna mindre tid åt administrativa förfaranden, bland annat genom att främja gränsöverskridande e-upphandling. På samma sätt kommer kommissionen att arbeta med medlemsstaterna för att ytterligare utveckla centrala kontaktpunkter, för att i stor utsträckning underlätta dessa förfaranden, till användarvänliga e-förvaltningsportaler där man kan på elektronisk väg, också gränsöverskridande, kan fullgöra alla administrativa krav som ställs.

Kommissionen kommer att:

- Säkerställa att experter på små och medelstora företag finns tillgängliga vid bedömningen av vilka konsekvenser nya förslag får på dessa företag, samtidigt som hänsyn tas till skillnaderna i företagsstorlek, när detta är relevant.
- Främja tillämpningen av engångsprincipen i hela EU varigenom offentliga myndigheter och administrativa organ bör avstå från att begära samma information, uppgifter, dokument eller intyg som de redan har fått tillgång till i samband med andra förfaranden.
- Förenkla EU:s redovisningslagstiftning genom att se över de grundläggande kraven för årsredovisning eller sammanställd redovisning (fjärde och sjunde direktivet) för aktiebolag.
- I linje med meddelandet om smart lagstiftning, utforska möjligheten att minska s.k. guldplättering från medlemsstaternas sida.
- Genomföra kontroller av ändamålsenligheten för att bedöma om regelverket för ett politikområde är ändamålsenligt och om inte, vad som bör förbättras.
- Genomföra effektivitetskontroller på den inre marknaden för att identifiera och, vid behov, åtgärda svårigheter till följd av samverkan av samtidigt tillämpliga delar av EU:s lagstiftning för tjänstesektorn.

Medlemsstaterna uppmanas att:

- Systematiskt bedöma lagstiftningens konsekvens för små och medelstora företag genom att utföra ett test för små och medelstora företag, samtidigt som hänsyn tas till skillnaderna i storlek på företagen, när det är relevant.
- Varje år vid en fastställd tidpunkt redogöra för planeringen framåt av den företagsrelaterade lagstiftning som kommer att träda i kraft under nästa budgetperiod.

²⁰

http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm

- Tillämpa principen om att tänka småskaligt först inte bara vad gäller lagstiftningen, utan också de administrativa förfaranden som påverkar små och medelstora företag (t.ex. genom att införa en enda motpart och minskade rapporteringsskyldigheter).

3.2. Den ekonomiska situationen kräver att särskild uppmärksamhet ägnas små och medelstora företags finansieringsbehov

I småföretagsakten uppmanas EU och medlemsstaterna att underlätta små och medelstora företags tillgång till finansiering, samt stödja iakttagandet av betalningsfrister vid handelstransaktioner. Till följd av den ekonomiska krisen har många små och medelstora företags ekonomiska situation och kreditvärdighet försämrats, trots en lönsam underliggande affärsmodell och en solid kundbas. Samtidigt har Europeiska centralbankens senaste undersökningar om lån visat att flera europeiska banker har höjt sina krav på kreditvärdighet för företag²¹. Nya initiativ behövs för att förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering, också på kapitalmarknaderna och uppmuntra investeringar genom finanspolitiken. Hög skuldsättning har gjort företagen utsatta för svåra villkor på finansmarknaden. Därför bör medlemsstaterna ge incitament att investera inkomsterna i eget kapital och komma ihåg att behoven hos entreprenörmässiga tillväxtföretag skiljer sig från behoven hos sedvanliga europeiska småföretag. De offentliga programmen för finansiering av små och medelstora företag bör stimuleras på både nationell och europeisk nivå – så att man tar itu med de marknadsmisslyckanden som identifierats – och strämas upp så att tillgången förbättras. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt problemen med att finansiera företagens första tillväxtfas.

Nya bestämmelser för finansinstitut som införs på EU-nivå eller av medlemsstaterna bör vara väl avvägda och åtföljas av konsekvensbedömningar (testet för små och medelstora företag). Kommissionen kommer särskilt att uppmärksamma vilken påverkan utlåning till små och medelstora företag får när den föreslår ökade kapitalkrav för banker under 2011.

Förbättrade och effektivare lånegarantiordningar är väsentliga för dessa företag som inte alltid har säkerheter. Det gäller särskilt för företag som lånar mindre belopp då förbättrad tillgång till mikrokrediter kan gynna entreprenörskap på både nationell och regional nivå. För detta ändamål har kommissionen inrättat ett EU-instrument för mikrokrediter²² och arbetar för att uppmuntra utbyte av god praxis inom mikrofinansiering, främja utbildning och ge stöd åt mikrofinansinstitut, särskilt inom ramen för Jasmine²³ och utabeta en uppförandekodex²⁴. Det är viktigt att alla banker, oavsett storlek, får tillgång till alla EU:s finansiella instrument. Bankerna kan uppmuntras att utveckla särskilda kreditvärderingskriterier för små och medelstora företag, där hänsyn exempelvis tas till kvalitativa kriterier.

Marknadsmisslyckandena vad gäller riskkapital kräver att tillgången på riskkapital ökar och att det finns högkvalitativa företag med tillväxtpotential vilka man kan investera i. För att förbättra entreprenörernas förmåga att hantera investerarnas betänkligheter och investeringsberedskap bör befintlig bästa utbildningspraxis i hela Europa spridas i större

²¹ <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

²² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836>

²³ Gemensam åtgärd för att stödja mikrofinansinstitut i Europa.

²⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836> och http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm

omfattning. Det finns ett behov av att införa kvalitetskriterier på europeisk nivå för program för investeringsberedskap för att hjälpa entreprenörer att välja rätt program.

Det finns också ett behov av att göra investerare mer medvetna om de möjligheter som ges genom de börsnoterade företagens utvecklingsutsikter, att bygga upp ett effektivt nätverk av börser eller reglerade marknader särskilt avsedda för små och medelstora företag, samt anpassa kraven för notering och offentliggörande efter företagens villkor.

Kommissionen kommer att anta en handlingsplan för att förbättra företagens tillgång till finansiering, inklusive tillgång till riskkapital, kapitalmarknader och den kommer att försöka förbättra tillgång och efterfrågan på riskkapital genom sitt nätverk *Enterprise Europe Network*.

EU:s ekonomiska stöd

Kommissionen anser att finansiella instrument bör spela en större roll vid underlättandet av företagens tillgång till finansiering och, samtidigt, ge en betydande förstärkning av det kapital som finns tillgängligt för lån. Som ett led i det övergripande förslaget om den fleråriga budgetramen efter 2013 kommer kommissionen att föreslå en effektivisering och förstärkning av den befintliga uppsättningen finansiella instrument som inkluderar SMF-garantin och finansieringsinstrumentet med riskdelning (RSFF)²⁵ för att hjälpa företagen att investera och växa. Kommissionen kommer att vara särskilt uppmärksam på att garantera att EU:s framtida finansiella instrument spelar en nyckelroll när det gäller att säkerställa att de marknadsmisslyckanden som påverkar företagen hanteras korrekt.

Brister i regelverket kommer också att lösas genom att man förverkligar en effektivare europeisk inre marknad för riskkapitalfonder, ser över de komponenter som hindrar riskkapitalfondsmarknaden från att fungera smidigt och som hindrar tillväxt och, när det är relevant, säkerställer ett lämpligt skydd för privata investerare.

I februari 2011 uppmanade Europeiska rådet till förenkling av EU:s instrument till stöd för forskning och innovation för att förenkla innovativa företags utnyttjande av dessa instrument, särskilt genom att hitta en ny balans mellan förtroende och kontroll. Europeiska rådet uppmanar till en bedömning av hur man bäst ska tillgodose snabbväxande innovativa företags behov genom ett marknadsbaserat tillvägagångssätt. I detta sammanhang uppmanades kommissionen att utforska om ett initiativ för småföretagsforskning var genomförbart. Den offentliga upphandlingen bör styras mot att skapa en ökad efterfrågan på innovativa varor och tjänster och immateriella rättigheter bör värderas högre i enlighet med vad som anges i flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen.

Kommissionen kommer att stärka sina åtgärder för att underlätta företagens tillgång till EU:s finansieringsprogram. Den kommer att fortsätta att följa upp den faktiska allokeringen av budgetmedel från sammanhållningspolitiken till företagsstöd, särskilt den del som riktas direkt till företagen²⁶. Den kommer också att fortsätta att lansera särskilda ansökningsomgångar för små och medelstora företag inom ramprogrammet för forskning och

²⁵ Finansieringsinstrumentet med riskdelning (RSFF), <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en>

²⁶ Den totala planerade allokeringen för affärsstöd inom sammanhållningspolitiken under nuvarande programplaneringsperiod för 2007–2013 uppgår till cirka 55 miljarder euro, varav 27 miljarder euro uttryckligen bara riktas till till små och medelstora företag och där 28 miljarder euro inte är relaterade till verksamhetens storlek.

tillhandahålla ett förbättrat användarstöd. Kommissionen kommer också att överväga att föreslå en gemensam strategisk ram som omfattar samtliga befintliga program för forskning och innovation samt initiativ som skulle gynna företagen genom att erbjuda dem förenklade administrativa och finansiella regler, en uppsättning sedvanliga instrument för företagen som utan undantag omfattar hela innovationskedjan och en central kontaktpunkt för rådgivning och stöd.

Den pågående förenklingen av budgetförordningen²⁷ bör också få en positiv inverkan på företagens tillgång till och deltagande i unionens finansiering.

Kommissionen kommer att:

- Effektivisera och förstärka den befintliga uppsättningen finansiella instrument och därigenom hjälpa ett större antal stödmottagande företag genom stärkta lånegarantiordningar som stödjer investeringar, tillväxt, innovation och forskning.
- Göra EU:s finansieringsprogram mer tillgängliga för företagen genom att förenkla förfarandena ytterligare.
- Anta en handlingsplan under 2011 för att förbättra företagens tillgång till finansiering, inklusive tillgång till riskkapitalmarknaderna, samt riktade åtgärder som avser att göra investerare mer medvetna om de möjligheter som små och medelstora företag erbjuder.
- Överväga att anta ny lagstiftning för att säkerställa att de riskkapitalfonder som finns etablerade i en medlemsstat kan fungera och fritt investera inom EU senast 2012.
- På Europeiska rådets begäran utforska alternativ för att inrätta ett värderingsinstrument för immaterialrätt på europeisk nivå, särskilt för att underlätta företagens tillträde till kunskapsmarknaden.

Medlemsstaterna uppmanas att:

- Underlätta små och medelstora företags tillgång till strukturfonderna genom att göra det möjligt för företagen att bara behöva lämna alla uppgifter som krävs för strukturfondsstöd en gång.
- Utveckla en typ av kreditombudsmanslösning för att ytterligare underlätta dialogen mellan företagen och kreditinstituten.
- Säkerställa att inkonsekvenser i skattebehandlingen inte leder till dubbelsbeskattning, vilket skulle hindra gränsöverskridande riskkapitalinvesteringar.
- Inrätta centrala kontaktpunkter där företagen kan ansöka om europeiska, nationella och lokala bidrag.

²⁷ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om finansiella bestämmelser för unionens årliga budget, KOM(2010) 815.

3.3. Införa en omfattande strategi för att förbättra företagens tillträde till marknaderna

I småföretagsakten uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att stödja och uppmuntra företagen att dra nytta av den inre marknaden, inklusive den inre marknad för digitalt innehåll och tillväxten av marknaderna utanför EU samtidigt som de står inför utmaningen med en hållbar ekonomi. I Europa 2020-strategin anges flera åtgärder för att förbättra EU:s konkurrenskraft i förhållande till sina huvudsakliga handelspartner, särskilt genom att införa en industripolitik för en globaliserad tid och en förnyad handelsstrategi²⁸ samt främja ett resurseffektivt Europa. Meddelandet *På väg mot en inre marknadsakt*²⁹ anger ambitiösa mål för att förbättra den inre marknaden och innehåller ett omfattande åtgärds paket.

3.3.1. Att på bästa sätt utnyttja den inre marknaden för små och medelstora företag

Trots de stora framsteg som gjorts för att hjälpa företagen att dra nytta av den inre marknaden fortsätter de att vara försiktiga med att engagera sig i gränsöverskridande verksamheter av olika skäl. Att göra gränsöverskridande betalningar uppfattas ofta som kostsamt och betungande, liksom tillgängliga instrument för att lösa eventuella tvister med kunderna, särskilt inom e-handeln. Att underlätta indrivning av gränsöverskridande skulder är avgörande för en väl fungerande marknad. Mot bakgrund av att över 60 % av de gränsöverskridande skulderna inte betalas kommer kommissionen att lägga fram åtgärder för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning³⁰.

Det är också nödvändigt att ytterligare underlätta företagens tillgång till offentlig upphandling, som utgör 17 % av EU:s BNP, särskilt genom ytterligare förenkling³¹. Tillgång till standarder och att få sina intressen företrädda i standardiseringsprocessen förbättras om än i långsam takt. Processen kan fortfarande förbättras för att bland annat, säkerställa ett balanserat deltagande av aktörer i standardiseringsarbetet. Skillnader i associationsrätt, avtalsrätt och skattesystem kan skapa svårigheter och framkalla kostnader i sådan omfattning att de får entreprenörer att avstå från att expandera sina verksamheter till andra medlemsstater. Därför kommer kommissionen att föreslå en enda uppsättning regler för att beräkna bolagsskattebasen i hela EU för att göra det lättare för företagen att expandera sina verksamheter på den inre marknaden. Initiativ relaterade till mervärdesskattens funktion kommer också att utformas för att begränsa den administrativa bördan för företagen och främja gränsöverskridande verksamhet. Små och medelstora företag ställs ofta inför oskäliga avtalsvillkor och otillbörliga metoder som olika aktörer i leveranskedjan ålägger dem.

Kommissionen vidtar åtgärder för att säkerställa att företagen får optimala villkor för att inleda gränsöverskridande handel, också via internet. Ett gemensamt eurobetalningsområde kommer att göra det möjligt för företagen att dra nytta av enklare betalningsarrangemang med lägre kostnader och inga behov av att använda mer än en bank på den inre marknaden³². Ett gemensamt eurobetalningsområde ger också en plattform för utvecklingen av alleuropeisk e-fakturerings och ett brett genomförande från företagens sida. I sin digitala agenda för Europa betonade kommissionen internethandelns potential med ett särskilt mål på 33 % av de små

²⁸ Meddelandet *Handel, tillväxt och världspolitik*, KOM(2010)612;9.11.2010

²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_en.htm

³⁰ SEK(2005) 433, bilaga till KOM(2010) 135 slutlig.

³¹ Se grönboken om moderniseringen av EU:s politik för offentlig upphandling.
http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm

³² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/

och medelstora företagen som utför köp eller försäljning per internet senast 2015. För att främja billig, enkel och snabb tillgång till prövning av ärenden och erbjuda ett effektivt alternativ till dyra och långa domstolsprocesser håller kommissionen på att utarbeta ett lagstiftningsförslag för att främja system för alternativ tvistlösning i EU, inklusive en möjlig utveckling av ett EU-omfattande tvistlösningssystem för e-handelstransaktioner på internet, dels för tvister mellan olika näringsidkare, dels för tvister mellan näringsidkare och konsumenter.

Kommissionen kommer att genomföra en djupgående analys om otillbörliga affärsmetoder och oskäligen avtalssvillkor mellan företag på den inre marknaden och att vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag för att skydda verksamheter mot oskäligen avtalssvillkor. Kommissionen kommer också att offentliggöra ett meddelande om direktivet om vilseledande och jämförande reklam³³ för att se över de problem företagen ofta stöter på, som med katalogbedrägerier. Kommissionen kommer också att arbeta för att säkerställa att företag i ekonomiska beroenderelationer skyddas mot otillbörliga affärsmetoder och har tillgång till faktiska prövningsmöjligheter mot sådana metoder var de än tillämpas inom leveranskedjan.

I EU:s lagstiftning och politik medges betydelsen av att garantera tillräcklig konsumentupplysning om tillverkningsprocessen, inklusive tillverkaren och ursprunget på de produkter som saluförs på den inre marknaden³⁴. Särskild uppmärksamhet ges iakttagandet av de standarder som reglerar arbetstagarnas hälsa och säkerhet, garanterar produkternas hygien och säkerhet, samt miljöskyddsbestämmelser. Även om lagstiftningsinitiativ som syftar till att förbättra regelverket diskuteras av parlamentet och rådet med stöd från kommissionen³⁵, bör företagen få bättre information om hur de kan använda EU:s befintliga rättsinstrument för att tillvarata sina rättmätiga intressen när det gäller otillbörliga affärsmetoder och vilseledande information.

Företagen skadas regelbundet genom konkurrensbegränsande metoder, som karteller och missbruk av dominerande ställning. För att se över alternativen så att företagen effektivt kan utöva sin rätt till full ersättning för sådan skada har kommissionen inlett ett offentligt samråd om en EU-strategi för kollektiva prövningsmöjligheter.

Slutligen finns en stor mängd information och rådgivning till företag som är relaterad till den inre marknaden tillgänglig genom EU:s informationstjänster (som *Enterprise Europe Network*, EU:s webbplats för små och medelstora företag, *SOLVIT*, Portalen Ditt Europa – Företagen) och nationella webbplatser. Det gör det möjligt för företagen att få tillgång till information på sitt eget språk. Samtidigt bör medlemsstaterna främja kommissionens informationstjänster och säkerställa en ökad samordning mellan kommissionens och de enskilda ländernas informationsinstrument.

Kommissionen kommer att:

- Utföra en djupgående analys av otillbörliga affärsmetoder i EU och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag.

³³ Direktiv 2006/114/EG.

³⁴ Information om varornas ursprung eller härkomst omfattas av två lagstiftningsinitiativ som håller på att diskuteras: livsmedelsinformation till konsumenterna och kvalitetspaketet, KOM(2010) 738.

³⁵ Förslag till rådets förordning om angivande av ursprungsland för vissa produkter som importeras från tredjeländer (KOM(2005) 661) samt förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om benämningar på textilier och märkning av textilprodukter (KOM(2009) 31).

- Lägga fram skatteinitiativ, t.ex. ett lagstiftningsförslag till en gemensam konsoliderad bolagsskattebas och en ny mervärdesskattestrategi som bland annat syftar till att minska företagens skattemässiga hinder och administrativa bördor på den inre marknaden.
- Göra en översyn av det europeiska standardiseringssystemet under 2011.
- Utarbeta en vägledning som förklarar ursprungsmärkning och informera företagen om hur de kan tillvarata sina rättmätiga intressen.
- Föreslå ett instrument om europeisk avtalsrätt som tillgodoser behoven för de företag som söker tillträde till nya marknader.
- Inrätta ett enhetligt förfarande för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning genom att göra det möjligt för borgenären att behålla pengar som hans gäldenär har till godo på ett bankkonto i en annan medlemsstat.

Medlemsstaterna uppmanas att:

- Fullt ut genomföra ”Europeisk kodex för bästa praxis för att underlätta små och medelstora företags tillträde till offentlig upphandling”.
- Främja offentliggörande på internet av lättillgängliga och avgiftsfria sammanfattningar av europeiska standarder med tydliga uppgifter om vilka ändringar som har gjorts när helst standarderna revideras.

Kommissionen ska och medlemsstaterna uppmanas att:

- Tillsammans sträva efter att öka den elektroniska driftskompatibiliteten på den inre marknaden, särskilt uppfylla förslagen i inre marknadsakten om ett beslut senast 2012 att säkerställa ömsesidigt erkännande av e-identifiering och e-autentisering i hela EU och en översyn under 2011 av direktivet om elektroniska signaturer.

3.3.2. *Hjälpa små och medelstora företag att anta utmaningen på de globaliserade marknaderna*

Globaliserade marknader ger EU:s små och medelstora företag nya affärsmöjligheter. Enligt en nyligen genomförd undersökning³⁶ är de mer internationellt aktiva än sina motparter i Förenta staterna och Japan: 25 % av EU:s små och medelstora företag exporterar eller har exporterat någon gång under de senaste tre åren, varav 13 % utanför EU:s inre marknad. Samtidigt pekar undersökningen på en enorm outnyttjad marknadspotential, särskilt i Brik-länderna³⁷, som beräknas stå för cirka 60 % av världens BNP senast 2030. För närvarande uppgår exporten från EU:s små och medelstora företag till dessa marknader till 7–10 %.

³⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

³⁷ Brasilien, Ryssland, Indien och Kina.

För att med framgång få tillträde till marknaderna i tredjeländer måste företagen ha rätt kompetens, få stöd av en lämplig politisk referensram som gör det möjligt för dem att få en konkurrensfördel och likvärdiga förutsättningar när det gäller att hantera hinder som utländska regelverk och icke-tariffära handelshinder³⁸. Kommissionen överväger ett antal alternativ däribland stödtjänster, t.ex. hjälp med att få tillträde till marknaden och vägledning i lagstiftningsmässiga frågor, standardisering och bedömning av överensstämmelse. Dessa tar hänsyn till tjänsterna från befintliga näringslivsorganisationer, *Enterprise Europe Network* och EU:s affärs- och teknikcenter i Indien och EU:s centrum för små och medelstora företag i Kina. Samtidigt gynnas företagen av åtgärder som vidtagits i samband med strategin för marknadstillträde, som databasen över marknadstillträde eller arbetet i de över 30 marknadstillträdesgrupperna på nyckelexportmarknader som för samman lokal expertis eller företrädare från EU:s delegationer, medlemsstaternas ambassader och EU-företag för att förbättra europeiska företags tillträde till dessa marknader³⁹.

Kommissionen strävar efter att främja nya former av samarbete mellan företag, inklusive mellan företag lokaliserade i olika regioner eller länder. Detta utgör en ny modell för samarbete genom kluster och affärsnätverk, vilka gör det möjligt för företag att slå sig samman och kommer att stimulera en konsekvent och samordnad metod för att uppnå en gemensam målsättning utan att de förlorar sitt oberoende. Kommissionen kommer att undersöka hur man på europeisk nivå bäst kan stödja detta slags samarbete.

I början av 2011 kommer kommissionen att lansera nya åtgärder till stöd för kluster i världsklass för att främja internationella klusteraktiviteter, högsta kvalitet på klusterförvaltningen och en utvidgning av observationsorganet för kluster.

Som en del i EU:s internationella dagordning kommer kommissionen att främja områden av särskilt intresse för små och medelstora företag i sitt bilaterala och multilaterala samarbete med tredjeländer, t.ex. underlättande av handel och integrering av principerna i småföretagsakten i relevanta avtal och därtill relaterade övervaknings- och samordningsmekanismer. Den kommer att sträva efter att undanröja icke-tariffära hinder och begränsningar av tillgång till råvaror genom att använda tillgängliga handelspolitiska instrument. Detta kommer också att bidra till att ytterligare öppna upp sektorer som fortfarande till stor del är oåtkomliga för små och medelstora företag som tjänster och marknader för offentlig upphandling och hjälpa till att stärka immateriella rättigheter.

Kommissionen kommer att:

- Under 2011 lägga fram en ny strategi om EU:s stöd av små och medelstora företag på marknader utanför EU och en strategi för globalt konkurrenskraftiga kluster och nätverk⁴⁰ med särskild fokusering på att analysera den roll som dessa spelar vad gäller att förbättra företagens konkurrenskraft.

³⁸ En undersökning på uppdrag av kommissionen identifierar särskilda problem som olika typer av företag stött på när de varit inblandade i undersökningar om handelspolitiska skyddsåtgärder, inklusive avsaknad av insyn och svårigheter i att få tillgång till information och möjliga lösningar på dem. Medlemsstaterna håller på att diskutera resultaten från undersökningen för att besluta om uppföljningsåtgärder. För närmare upplysningar, se GD Handels webbplats:

³⁹ <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/>
⁴⁰ <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/>

⁴⁰ Kommissionens meddelande *En integrerad industripolitik för en globaliserad tid med konkurrenskraft och hållbar utveckling i centrum*, KOM(2010) 614.

- Hantera problem relaterade till små och medelstora företag vad gäller användningen av handelspolitiska skyddsinstrument genom att öka informationen om och bistånd vad gäller användningen av dessa instrument.
- Systematiskt sträva efter att undanröja icke-tariffära hinder i frihandelsavtal och underlätta företagens tillträde till marknaderna i tredjeländer och hjälpa till att stärka immateriella rättigheter i enlighet med den förnyade handelspolitiken.

Medlemsstaterna uppmanas att:

- Stödja uppbyggnaden av nätverk av små och medelstora företag i enlighet med EU:s regler om statligt stöd och konkurrensbestämmelser.
- Uppmuntra företagen att hyra eller köpa expertkunskaper för att hjälpa företagen att växa, innovera och internationalisera sig.

3.3.3. *Hjälpa små och medelstora företag att bidra till en resurseffektiv ekonomi*

Kommissionen har vidtagit åtgärder för att öka företagens medvetenhet om miljö- och energirelaterade frågor och har lämnat stöd för att bistå dem i tillämpningen av lagstiftningen, bedöma deras miljö- och energiprestanda och uppgradera kompetens och kvalifikationer. Även om dessa åtgärder behöver förstärkas bidrog Europa 2020-strategin till att skifta fokuseringen till att hjälpa företagen att bli nyckelspelare i övergången till en resurseffektiv tillväxt. Även om företagen har vissa marknadsincitament att optimera sin resursanvändning är marknadssignalerna i många fall inte lätta att identifiera eller tolka och företagen står inför utmaningar med begränsad information, tid och mänskliga och ekonomiska resurser. För att övervinna dessa behöver de lämplig finansiering, också genom regionala företagsstödsprogram, information i god tid och konkret bistånd genom företagsstödsorganisationer som handelskammare och konsulttjänster. Utvecklandet av incitament för att uppmuntra energi- och resursrevisioner kan underlätta denna övergång.

Marknadsbaserade instrument kan också användas för att stimulera ett beteende som leder till resurseffektivitet, vilket leder till fler arbetstillfällen och ökad ekonomisk tillväxt.

Kommissionen kommer att inrätta en särskild ram för att göra det möjligt för små och medelstora företag att anta utmaningen om en resurseffektiv ekonomi och ta del av de potentiella vinsterna. Kommissionen kommer särskilt att:

- Genomföra den nya planen för integrerad energieffektivitet och gå över till handlingsplanen för miljöinnovation som tar särskild hänsyn till företagen vad gäller att främja nätverksarbete, teknik med låga koldioxidutsläpp och resurseffektiv innovation.
- Ytterligare utveckla den särskilda åtgärden med miljö- och energiexperter inom *Enterprise Europe Network*, varigenom särskild kunskapsöverföring om aktuell teknisk nivå, metoder och bästa praxis kommer att överföras från regioner som har långt framskridna erfarenheter till dem som släpar efter.
- *Enterprise Europe Network* kommer att stödja företagen i att marknadsföra produkter och tjänster som är ett resultat av bästa praxis, särskilt vad gäller teknik med låga koldioxidutsläpp.

- Företagspaneler och feedbackdatabasen i *Enterprise Europe Network* kommer att användas för att hjälpa till att förbättra kvaliteten på miljölagstiftningen och dess genomförande.

Medlemsstaterna uppmanas att:

- Bättre utnyttja möjligheterna till statligt stöd för att stödja investeringar på miljö- och energiområdena.
- Hjälpa företagen att förvärva nödvändiga ledaregenskaper och teknisk kompetens för att anpassa sin verksamhet till en resurseffektiv ekonomi med låga koldioxidutsläpp, bland annat genom Europeiska socialfonden.
- Lämna lagstiftningsmässiga incitament till företag som är registrerade i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning (EMAS) och ISO 14.000 och vidta åtgärder för att uppmuntra mikroföretag och små företag att dra nytta av förenklade ordningar av EMAS-typ, som "EMAS-Easy".

3.4. Främja entreprenörskap, nya arbetstillfällen och tillväxt för alla

Små och medelstora företag leder vad gäller att skapa sysselsättning i EU, men till följd av den ekonomiska krisen har cirka 3,25 miljoner arbetstillfällen i dessa företag gått förlorade.

Under rådande förhållanden måste medlemsstaterna ytterligare förenkla de administrativa kraven och förfarandena för att avveckla företag som inte går med vinst. Ungefär en tredjedel av konkurserna inträffar i samband med en överlåtelse av företag. Det är därför väsentligt att förbättra ramvillkoren vid överlåtelser av företag eftersom under nästa årtionde kommer upp till 500 000 företag som ger 2 miljoner arbetstillfällen att överlätas varje år⁴¹. Kommissionen kommer att lägga fram en uppsättning politiska rekommendationer under 2011 som baseras på en undersökning som mäter storleken på konkurser och problem relaterade till att en andra chans.

Som en del av flaggskeppsinitiativet *En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen*⁴² kommer kommissionen att bedöma framtida kompetensbehov i mikro- och hantverksföretag. Initiativet *Unga på väg*⁴³ betonar utbildning för att säkra att utbildningssystemen verkligen ger rätt kompetens för att starta och driva företag.

Alltför få innovativa företag inom EU växer till stora, globalt framgångsrika företag. Resterande hinder för att entreprenörerna ska kunna föra ut sina idéer på marknaden måste undanröjas genom varierande politiska åtgärder som baseras på en bred definition av produkt- och tjänsteinnovationer, vilka inbegriper varje förändring som påskyndar och förbättrar det sätt företagen utformar, utvecklar, producerar och marknadsför nya produkter och tjänster i enlighet med meddelandet om innovationsunionen⁴⁴. Kommissionen kommer att utforska om det är genomförbart att övervaka mikroföretagens innovationsprestanda och föreslå en integrerad ram för utveckling och främjande av e-kompetens för innovation och

⁴¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm

⁴² KOM(2010) 682 slutlig.

⁴³ KOM(2010) 477 slutlig.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

konkurrenskraft där särskild hänsyn tas till små företag, nystartade företag och företag med hög tillväxtpotential.

Det finns också företag som följer affärsmodeller som skiljer sig från de traditionella kapitalbaserade företagens modeller. Denna kategori ingår i den så kallade sociala ekonomin och inbegriper icke-vinstdrivande organisationer, kooperativ, ömsesidiga bolag och bolag med liknande rättslig status. För att uppfylla dessa organisationers särskilda behov tillkännagav kommissionen i inremarknadsakten ett antal åtgärder som ska ge likvärdiga förutsättningar. Dessa åtgärder ska behandla frågor relaterade till å ena sidan kooperativ, stiftelser och ömsesidiga bolag och å andra sidan företag med sociala målsättningar.

Kommissionen kommer att:

- Skapa mentorprogram för kvinnliga entreprenörer i minst tio EU-länder för att ge råd och stöd om hur man startar och driver företag och hur man får dem att växa.
- Identifiera bästa praxis för att stödja överlåtelse av företag och lansera en kampanj för att främja dessa metoder.
- Före utgången av 2011, anta ett initiativ för socialt företagande som fokuseras på företag med sociala målsättningar.

Medlemsstaterna uppmanas att:

- Genomföra rekommendationen i småföretagsaktens handlingsplan om att minska tiden för att starta nya företag till tre arbetsdagar och med en kostnad på 100 euro senast 2012. Minska den tid som krävs för att få licenser och tillstånd (inklusive miljötillstånd) till en månad före utgången av 2013 för att ge företag möjlighet att utföra en specifik verksamhet.
- Genomföra rekommendationen i småföretagsaktens handlingsplan om att ge entreprenörer en andra chans genom att senast 2013 begränsa tiden för en ärlig entreprenörs ackordsförfarande efter konkurs till högst tre år.
- Utveckla användarvänliga marknadsplatser och databaser med stor anslutning för överlåtelse av företag och ge utbildning och stöd för att öka antalet lyckade överlåtelse av företag, inbegripet informationskampanjer för att öka medvetenheten om behovet av en tidig förberedelse vid överlåtelse av företag.

4. STÄRKA STYRNINGEN AV SMÅFÖRETAGSAKTEN FÖR ATT NÅ KONKRETA RESULTAT

En stark styrning är lösningen på ett framgångsrikt genomförande av småföretagsakten.

För att bedöma framstegen kommer kommissionen att, på grundval av artikel 173 i Lissabonfördraget, samla in information om medlemsstaternas åtgärder och offentliggöra årsrapporter om EU-medlemsstaternas konkurrenskraft. Övervakningen av medlemsstaternas konkurrenspolitik kommer att ligga till grund för granskningar av sakkunniga och utbyte av bästa praxis. Kommissionen kommer att rapportera till rådet om hur genomförandet av småföretagsakten fortskrider.

Aktörernas medverkan kommer att stärkas och små och medelstora företag uppmanas att aktivt engagera sig i genomförandet av småföretagsakten, och också bidra med regelbunden information om genomförandet av åtgärderna i småföretagsakten.

Kommissionen kommer att:

- Inrätta en rådgivande grupp för småföretagsakten som består av företrädare för regeringar och näringslivsorganisationer som ska bidra till att utvärdera och rapportera om hur åtgärderna genomförs, öka insatserna för en bred spridning av informationen om de politiska åtgärder som vidtas för företagen och främja utbyte av bästa praxis. Resultatgranskningen av småföretag kommer att utvecklas ytterligare och särskilt fokuseras på åtgärderna i småföretagsaktens handlingsplan för att övervaka och bedöma medlemsstaternas resultat vad gäller genomförandet av småföretagsakten på grundval av ett stort antal resultatindikatorer.
- Föreslå en årlig sammankomst för små och medelstora företag (*SME Assembly*) som är nära kopplad till konferensen om bästa praxis i samband med småföretagsakten för att mobilisera alla berörda aktörer i genomförandet av småföretagsakten och främja en dialog mellan dem.

Medlemsstaterna och, i tillämpliga fall, regionala och lokala myndigheter uppmanas att:

- Tillsammans med företrädare för näringslivsorganisationer upprätta nationella och lokala planer för genomförandet av småföretagsakten som backas upp av en stark övervakningsmekanism samt ett organ med ansvar för att samordna frågor om småföretag hos olika förvaltningar (representanten för små och medelstora företag), som förses med lämplig personal och med ett högt anseende inom själva förvaltningen.

5. VAD HÄNDER NU?

För att garantera att småföretagsakten genomförs helt och fullt och tillgodoser de utmaningar som små och medelstora företag för närvarande står inför är kommissionen fast besluten att fortsätta att prioritera företagen och ta hänsyn till deras specifika egenskaper i sina förslag och program. Öka medvetenheten om och synligheten på åtgärderna hos nationella och regionala politiska beslutsfattare och övriga aktörer kommer att vara avgörande för att säkerställa att småföretagsakten genomförs i nära anslutning till entreprenörerna. Representanten för små och medelstora företag kommer att få i uppgift att övervaka medlemsstaternas framsteg i genomförandet av småföretagsakten och kommer regelbundet att informera om dessa vid sammankomsten för små och medelstora företag (*SME Assembly*). Medlemsstaterna uppmanas att fullt ut genomföra den uppdaterade småföretagsakten. Denna uppmaning gäller också kandidatländerna och potentiella kandidatländer.

BILAGA

Översyn av småföretagsakten Exempel på bästa praxis i samband med genomförandet av de tio principerna i småföretagsakten

Notera att denna bilaga inte är en omfattande bedömning av medlemsstaternas politik och bör betraktas som ett **komplement** till de europeiska och nationella publikationer som finns tillgängliga om den politik som förs för små och medelstora företag.

Princip 1: Främja entreprenörskap	Många medlemsstater har infört <u>entreprenörskapsprogram</u> för att främja unga människors företagande och kompetens och göra dem medvetna om möjligheten att starta en verksamhet, endera genom att integrera entreprenörskap i undervisningen på <u>skolor och universitet</u> eller genom att införa extra projekt⁴⁵. I vissa länder ingår utbildning i entreprenörskap i en sammanhängande nationell strategi (Danmark, Nederländerna, Sverige och Storbritannien), medan andra länder rör sig i samma riktning (Österrike, Portugal). I Lettland kan hundratals studenter varje år lämna affärsplaner i samband med en tävling. I Nederländerna har ett program för unga entreprenörer införts för nätverkande i Förenta staterna. Vissa länder medverkar i nationella eller europeiska program som uppmuntrar <u>kvinnligt entreprenörskap</u> (Cypern, Danmark, Grekland, Finland, Frankrike, Tyskland, Island⁴⁶, Irland, Italien, Norge⁴⁷, Polen, Slovakien och Sverige). Flera medlemsstater använder betydande belopp från strukturfonderna för dessa program. <u>Andra exempel på bästa praxis⁴⁸</u> Österrike: Ett utbyte om överlåtelse (<i>Succession exchange</i> som lanserades 2008) underlättar överlåtelse av företag. Stödtjänster och en elektronisk plattform finns för kontaktskapande entreprenörer som planerar att överlåta ett företag och entreprenörer som vill ta över ett företag. Frankrike: I egenföretagarstadgan ("auto-entrepreneur" från 2009) ges alla medborgare (arbetslösa, anställda, tjänstemän, pensionärer) möjlighet att enkelt bilda ett företag och dra fördel av
--	---

⁴⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf

⁴⁶ Island och Norge ingår i de länder som inte är EU-medlemsstater som genomför småföretagsakten och gynnas av programmet för konkurrenskraft och innovation.

⁴⁷ Se fotnot 2.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktabladen för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis).

	ett antal skattebefrielser under de tre första åren. Över 500 000 egenföretagare har skapats mellan januari 2009 och juni 2010. Rumänien: Programmet Start syftar till att utveckla entreprenörskapskompetens bland unga människor (18–35 år) och stödja nystartade företag. (Budget: 21,2 miljoner euro 2009, inklusive 19 miljoner euro för bidrag och 2,1 miljoner euro för finansiering av genomförandeorganet). Sverige: I det nationella programmet för att främja kvinnors entreprenörskap (2007–2010) ges stödtjänster och mentorverksamhet till nystartade företag som drivs av kvinnor. Ett nationellt nätverk av kvinnliga ambassadörer inrättades och inspirerade till att det europeiska nätverket för ambassadörer för kvinnors företagande bildades under 2009.
--	---

Princip 2: En andra chans	Bara fem medlemsstater (Belgien, Finland, Irland, Spanien och Storbritannien) följer rekommendationen⁴⁹ om att alla rättsliga förfaranden för att avveckla företag ska vara avslutade inom ett år vid konkurser där det inte rör sig om bedrägeri. <u>Andra exempel på bästa praxis</u>⁵⁰ Belgien: Lagen om att fortsätta verksamheten (2009) ger ett betalningsansånd för företag som befinner sig i svårigheter för att förhindra en insolvenssituation och konkurshot. Estland: Lagen om företagsrekonstruktion som antogs under 2008 skapade ett alternativ till konkursförfaranden som gör det möjligt för företag att överleva i fall av tillfälliga solvensproblem. Lettland: En ny insolvenslag trädde i kraft 2010 som gjorde insolvensförfarandena enklare och snabbare, stabiliserade finanssektorn och minskade skuldnivån i den privata sektorn.
----------------------------------	---

Princip 3: småskaligt först	Tänk	Bara ett fåtal medlemsstater (Belgien, Danmark, Finland, Luxemburg, Tyskland, Polen, Slovenien, Sverige och Storbritannien) har infört ett test för små och medelstora företag i det nationella beslutsfattandet. Nederländerna utgör ett intressant exempel på hur man lyckats minska den administrativa bördan. Den nederländska modellen⁵¹
------------------------------------	-------------	--

⁴⁹

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf

⁵⁰

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktablader för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis.

	har kopierats av andra länder. <u>Andra exempel på bästa praxis</u> Tyskland: 23 byråkratiska förfaranden förenklades under 2009, som en del av den tredje rättsakten om en minskning av de byråkratiska hindren för småföretag⁵². Italien: I april 2010 antog regeringen en rekommendation om att genomföra småföretagsakten i Italien och inrättade en permanent arbetsgrupp med ministerier, handelskammare, näringslivsorganisationer, regioner och en italiensk medlem av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén för att övervaka genomförandet av småföretagsakten och föreslå initiativ på området. En årsrapport om genomförandet av småföretagsakten har utarbetat och offentliggjorts på internet⁵³.
--	--

Princip 4: Smidiga förvaltningar	<u>Exempel på bästa praxis</u>⁵⁴ Tjeckien: "Data box" (2009) avser att förenkla överföringen av data och kommunikationen mellan företag och förvaltningar. Ungern: Förvaltningen tillhandahåller en central kontaktpunkt för registrering av företag med förenklade och elektroniska förfaranden (sedan 2008 är elektroniska förfaranden obligatoriska och den tid som krävs för att bilda ett företag har minskats till en timme). Portugal: Programmet Simplex avser att förenkla administrativa förfaranden och bruk. Sedan 2009 hålls också offentliga samråd via en offentlig blogg.
--	--

Princip 5: Tillgång till offentlig upphandling	Bara ett fåtal länder har börjat införa den <u>europiska kodexen för bästa praxis</u> för att underlätta företagens tillgång till offentlig upphandling (Österrike, Frankrike, Tyskland, Irland, Polen,
--	---

⁵¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 och

⁵² http://english.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,4093799&_dad=portal&_schema=PORTAL
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktablader för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis.

⁵³ http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosa2010DEF.pdf och http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718

⁵⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktablader för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis.

	Portugal, Sverige och Storbritannien). De mest spridda åtgärderna för att små och medelstora företag ska fungera bättre på upphandlingsområdet är att dela upp anbud i delar och underlätta tillgången till information genom centraliserade webbsidor, interaktiva webbsidor och annan utveckling av e-upphandling.
--	---

	<u>Andra exempel på bästa praxis</u>⁵⁵ Storbritannien: I regeringens webbportal "Supply2.gov.uk" annonseras offentliga upphandlingskontrakt och erbjuds möjligheter inom statlig förvaltning. Under 2008 offentliggjorde <i>Office of Government Commerce</i> 12 rekommendationer för att minska de hinder som småföretag stöter på när de konkurrerar om offentliga upphandlingskontrakt.
--	---

Princip 6: Tillgång till finansiering	<u>Exempel på bästa praxis</u>⁵⁶ Merparten av medlemsstaterna har antagit politiska åtgärder för att underlätta företagens tillgång till finansiering genom statligt stöd till <u>garantiordningar</u> (Belgien, Cypern, Tjeckien, Estland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien och Storbritannien) eller samfinansiering av <u>mikrokrediter</u> (Österrike, Tyskland, Ungern, Irland, Lettland, Litauen, Slovakien och Sverige). Flera medlemsstater har också vidtagit åtgärder för att öka <u>riskkapitalet</u> (Tjeckien, Danmark, Tyskland, Irland, Luxemburg, Polen, Slovakien, Sverige och Storbritannien). Det bör också nämnas att Belgien, Ungern, Frankrike, Irland och på senare tid Finland har inrättat en så kallad <u>kreditombudsman</u>. Ett fåtal medlemsstater har vidtagit åtgärder för att hantera sena betalningar, och har på så sätt föregripit omarbetningen av direktivet och i vissa fall går dessa åtgärder också längre än direktivet (Belgien, Frankrike, Tyskland, Portugal och Storbritannien). Under 2010 antog Spanien en ny lag som införde en tidsfrist på 30 dagar för offentliga betalningar och 60 dagar för betalningar mellan företag.
--	---

Princip 7: Den inre	22 medlemsstater har inrättat en central kontaktpunkt ⁵⁷ . Dessa
----------------------------	--

⁵⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktabladen för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis.

⁵⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktabladen för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis.

⁵⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

marknaden	ger tjänsteföretag möjlighet att hantera sina administrativa formaliteter elektroniskt när de vill göra affärer i Europa. 15 av dem har en webbsida på engelska utöver sina nationella språk (Belgien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Litauen, Nederländerna, Portugal, Spanien och Sverige).
------------------	---

Princip 8: Kompetens och innovation	Flera medlemsstater tillhandahåller <u>finansiering till unga innovativa företag</u> bland annat genom såddkapital och riskkapital (Österrike, Belgien, Tjeckien, Finland, Tyskland, Grekland, Ungern, Spanien, Sverige och Storbritannien). Andra ger ekonomiskt stöd till <u>innovationscenter</u> eller center för stärkt <u>konkurrenskraft</u> som sammanför universitet, forskningscenter och företag (Österrike, Belgien, Tjeckien, Finland, Tyskland, Frankrike, Irland, Italien och Storbritannien). ”<u>Innovationskuponger</u>”, som gör det möjligt för företag att köpa innovativa rådgivningstjänster och kunskaper, har blivit vanligt förekommande (Österrike, Grekland, Irland, Nederländerna, Portugal, Slovenien och Storbritannien)⁵⁸. <u>Andra exempel på bästa praxis</u> Italien: För att uppmuntra innovativa företags nätverksarbete antogs en lag i juli 2010 som reglerar företagens nätverksarbete och förser dessa nätverk med incitament på områdena skatter, administration och ekonomi⁵⁹.
--	---

Princip 9: Att vända utmaningar på miljöömrådet till möjligheter	För att hjälpa företagen att uppgradera eller ersätta utrustning med energieffektiva alternativ tillhandahåller flera medlemsstater finansiering för effektivt energiutnyttjande till förmånliga lånevillkor eller direkta subventioner (Belgien, Bulgarien, Cypern, Frankrike, Tyskland, Malta, Portugal, Slovenien och Storbritannien). Vissa stödjer också företagen att utveckla affärsmöjligheter på gröna marknader (Bulgarien, Tjeckien, Tyskland och Slovakien). Medlemsstaterna tillhandahåller också rådgivningstjänster till företagen för att informera dem och öka medvetenheten om kostnadsbesparingar i samband med ett effektivt energiutnyttjande och affärsmöjligheter (Österrike,
---	--

⁵⁸ OECD:s undersökning "SMF, entreprenörskap och innovation, 2010.
⁵⁹ http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (artikel 42).

	Belgien, Bulgarien, Tyskland, Ungern, Spanien, Sverige och Storbritannien). ⁶⁰
--	--

⁶⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktabladen för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis).

	<u>Andra exempel på bästa praxis</u>⁶¹ Danmark: Genom <i>Business Innovation Fund</i> (100 miljoner euro för 2010–2012) som inrättades 2009 stödjer det danska Økonomi- og Erhvervsministeriet affärsmöjligheter på de gröna marknaderna. Nederländerna: Fonden för kunskap och innovation på energi- och miljöteknikområdet (som inrättades 2008) är ett nätverk bestående av 160 företag, kunskapsinrättningar och regionala och lokala myndigheter samt samfinansierade projekt som levererar miljövänliga produkter och tekniker (t.ex. installationer för intelligent solvärme, intelligenta nät, etc.).
--	--

Princip 10: Stöd för internationalisering	Flera regeringar stödjer företagens internationalisering, t.ex. genom ekonomiskt stöd för att främja export, strategier för att få tillträde till marknaderna och deltagande i handelsmässor (Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Frankrike, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Spanien, Sverige och Storbritannien). Vissa av dem (Danmark och Slovenien) fokuserar på snabbväxande företag som vill internationalisera sig. Andra har inrättat nya exportfrämjande organ (Luxemburg) eller nya stödprogram (Ungern). Ett mentorskapsprogram genom vilket stora företag stödjer små och medelstora företags internationalisering håller också på att provas (Frankrike)⁶².
--	---

⁶¹ Källa: Småföretagsakten: Databas över bästa praxis <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>

⁶² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (se de nationella faktabladen för småföretagsakten från 2009, avsnitt 5 om bästa praxis).